

34. Vai nebanku kreditētājam ir kādi pienākumi saistībā ar patērētāja maksātspējas izvērtēšanu?

- Kredīta devēja pienākums izvērtēt patērētāja maksātspēju ir noteikts PTAL 8.panta 4¹.daļā. Tajā paredzēts, ka „pirms patērētāja kreditēšanas līguma noslēgšanas kredīta devējs novērtē patērētāja spēju atmaksāt kredītu, pamatojoties uz pietiekamu informāciju, kas saņemta no patērētāja, un, ja nepieciešams, uz ziņām no atbilstoši normatīvajiem aktiem personas datu apstrādei izveidotām datubāzēm (turpmāk — datubāze) par personas ienākumiem un maksājumu saistību izpildi, kuras iegūtas normatīvajos aktos par fizisko personu datu aizsardzību un piekļuvi datubāzēm noteiktajā kārtībā. Ja atteikumu izsniegt kredītu pamato ar datubāzē iegūtajām ziņām, kredīta devējs nekavējoties un bez maksas informē patērētāju par datubāzes izmantošanas rezultātiem un sniedz ziņas par izmantoto datubāzi.”
- Tāpat PTAL 8.panta 5.daļā ir noteikti kredīta devēji pienākumi, ja patērētājam izsniedzamā kredīta summa ir vienāda ar 100 minimālajām mēnešalgām vai lielāka, proti, šādā gadījumā kredīta devējs: 1) pirms kredīta izsniegšanas pieprasa un saņem Valsts ieņēmumu dienesta izziņu par patērētāja ienākumiem vai satura ziņā līdzvērtīgu citas valsts nodokļu administrācijas izziņu. Minēto izziņu nepieprasa, ja patērētājs ir valsts amatpersona un informācija par viņa ienākumiem ir publiski pieejama; 2) pirms kredīta izsniegšanas patērētājam, dokumentējot veiktos pasākumus, izvērtē patērētāja spēju atmaksāt kredītu, ņemot vērā šīs daļas 1.punktā minētos dokumentus; 3) nodrošina visu ar kredīta izsniegšanu saistīto dokumentu glabāšanu vienu gadu pēc patērētāja kreditēšanas līgumā noteikto saistību izpildes.
- Minētās prasības attiecas arī uz t.s. nebanku kreditētājiem. Izņēmumi no patērētāju kreditēšanas līgumu veidiem, uz kuriem neattiecas prasība par patērētāja maksātspējas izvērtēšanu, ir uzskaitīti PTAL 8.panta 4³.daļā.
- Vienlaikus norādāms, ka atsevišķi jautājumi par patērētāja maksātspējas novērtēšanu (galvenokārt, saistībā ar patērētāja informēšanu) ir regulēti 2010.gada 28.decembra Ministru kabineta noteikumos Nr.1219 „Noteikumi par patērētāja kreditēšanu”.